

ניעים שבת | ימים של "פרווה"

הרב בנימין בוימל

בכל נימי נפשנו.

אולי זה הפירוש במאמר המפורסם של הגמרא (תענית כט.): "כשם שמשכנס אב ממעטין בשמחה – כך משכנס אדר מרבין בשמחה". ושאלו: הלא שני דינים נפרדים הם: למעט בשמחה בחודש אב בגין בית המקדש שחרב בו, ולהרבות בשמחה בחודש אדר בשל הנס שהתרחש בו, מהי אם כן המשמעות של המילה "כשם" שקושרת בין שני עניינים אלו? איזה קשר עמוק יש ביניהם?

אכן, יש קשר מהותי. בשני חדשים אלו נדרשים אנו ללחוץ על מתג הפעלה רגשי – לשנות את מצב הרוח שלנו באופן יזום, ובכן, איך מבצעים זאת? וכי אנחנו רובוטים מתוכנתים שמופעלים לפי פקודות ולחיצות כפתור? על כך באים חז"ל ועונים. כשם שאיננו ממתנים עם האבלות עד יום תשעה באב אלא מתחילים להתכונן אליה כבר מראש חודש אב, כך בדיוק גם לגבי הציווי לשמוח בימי הפורים. עלינו להתחיל ולהתכונן לשמחה כבר מתחילת החודש, להכניס עצמנו בהדרגה למוד של שמחה.

ובכן, הגיע יום תשעה באב. אנו כבר אחרי סעודה מפסוקת. ישבנו על הרצפה בהכנעה עם ביצה ועם אפר, (לא בשנה זז, כמובן) אנו מגיעים אל שיאו של התהליך, אל היום המר והנמר שלשמו התכנסנו, יום בו כבתה השמש הרוחנית שחממה בקרניה את העולם כולו, שהאירה את דרכיו ואת משעוליו. מקבלים אנו על עצמנו את חמשת העינויים, יושבים על שרפרפים נמוכים לילה ויום ומקוננים. כך עד קרוב לחצות היום.

ואז – חלה תפנית מדימה. למרבה הפלא, דווקא בשעת השיא של היום, בשעות אחר הצהריים, הרגעים בהם אחוזו הלהבות בבית הגדול והקדוש, ולב העם הפך ללבט אש – בדיוק ברגעים אלו, אנו משנים כיוון, ומתחילים דווקא ביציאה מהאבלות, מתיישים על כסא, מותרים בהיסח הדעת, מניחים תפילין ויש שאפילו מנקים את הבית (מנהג הירושלמים ועדות המזרח).

שלושה שבועות אנו מתכווננים לקראת רגעים אלו, רוצים לחוש את החורבן ולהצטער עליו, ודווקא ברגע השיא ממעטים אנו באבלות?!

זאת ההוכחה הגדולה ביותר, שמטרת הצער על החורבן אינה בכי חסר תכלית על מה שהיה ואיננו עוד. תורת ישראל אינה מעודדת התאבלות יתר. "לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת" (דברים יד, א). אפילו על המת גזר בורא העולם "שישתכח מן הלב" (ברכות נח:). צער זה נועד להביאנו למצב של חוסר השלמה עם מציאות של חורבן, לעורר געגועים לעתיד רוחני טוב יותר, גבוה יותר, מרומם יותר – להשראת שכינה, למלכות ישראל, לנבואה, לעבודת הקרבנות וכן הלאה. משום כך, מבקשים מאתנו לפתח מתוך הצער הגדול תקוה, להמחיש באופן מעשי ציפיה בוערת לנחמה מהירה, ליציאה מוחלטת מאפילה לאורה.

המזמור של "אשרי יושבי ביתך" מסודר כידוע על פי סדר הא-ב. אחרי הפסוק שמתחיל במ' – "מלכותך מלכות כל עולמים", מגיע פסוק המתחיל בס' – "סומך ה' לכל הנפילים". הגמרא שואלת (ברכות ד:). מפני מה לא נאמר

בסופר – שפע של פינוקים. מאות סוגים של חטיפים וממתקים שלא שיערום אבותינו. מעדנים בשלל צבעים, עם או בלי קצפת, חמצוצים באורך של קילומטרים, וסוכריות ענק על מקל בגודל של כיכר המועצה. הכל כמובן נוצץ בשלל צבעי המאכל והקשת. ממש חגיגה לעיניים.

ופתאום? בום! בלחיצת כפתור נעביר את החיים למצב אבילות? הלא זה פשוט בלתי אפשרי! בדיוק לשם לכך

שיביבי | הרב אמינה | אהרון בייפוס

"על מה אבדה הארץ-על עזבם את תורת" (הפסטרט"ב)

היתכן, שיום תשעה באב נאסר בתלמוד תורה, הלא לאור הפס' הנ"ל, ראוי היה שביום זה דווקא נגביר את הלימוד כתיקון לחורבן?

התרוץ על כך, ע"פ חז"ל בריש מסכת ע"ז, שלעתיד לבוא, יבדקו את אומות העולם באמצעות מצוות סוכה. וכשהקב"ה יוציא חמה מנרתיקה, הם מבעטים ויוצאים.

ומדוע מנסים אותם, באופן שנועד לכישלון?

אלא, מבחן הקשר אל המצוה, אינו בקיומה, זה עדיין לא מוכיח על קשר. המבחן הוא, איך התגובה כשלוקחים לו את המצוה. האם הוא נאבק עליה, או שמח להיפטר ממנה...

המבחן לקשר עם התורה הוא, איך מרגישים כשלא מאפשרים ללמוד! זהו המבחן בט"ב!

על עזבם את תורת, שלא ברכו בתורה תחילה. שלא היתה התורה חשובה בעיניהם... (ר"נ נדרים פ"א)

חכמנו זכרונם לברכה הכניסו אותנו לאוירת האבלות בתהליך הדרגתי ועדין.

מ'בין המצרים' מפסיקים אנו להתחתן ולהסתפר, מראש חודש אב אנו חדלים מאכילת בשר ושתיית יין, ומשבוש שחל בו אנו מנועים אפילו מנטיילת צפרניים. בערב תשעה באב אחר חצות אנו כבר אסורים אפילו בלימוד התורה המשמחת. שיא האבלות – בתשעה באב בעצמו בו נחרבו בתי המקדש שלנו. כך, באמצעות המסע ההדרגתי, מסייעים בידינו להיכנס אט אט אל האוירה המתאימה כדי שאכן נתאבל על בית המקדש ונחוש את החורבן והחסר

את הדו שיח הזה אינני יכול לשכוח.

"אבא, לא מבין למה אנחנו לא אוכלים מאכלי חלב?"

"למה כן?"

"מה פירוש? תשעת הימים!"

"נו, אז מה, תשעת הימים זה חג שבועות?"

"רגע, אז מה אוכלים בתשעת הימים?"

"לא יודע. לא כתוב בשום מקום. כתוב מה לא אוכלים. לא אוכלים בשר ולא שותים יין."

"אז למה כל החברים שלי אוכלים מאכלי חלב; מוקרמים, פיציות, קישים ולזניות?"

"חבר שלי סיפר לי שבכל שנה כל המשפחה שלו יוצאת למסעדה חלבית יוקרתית בקרית אתא לכבוד תשעת הימים... ורק אנחנו צריכים לאכול קציצות דג פיקנטיות, אורז ושעועית האילו שאנחנו בחודש שבט..."

"בני יקירי ואהובי, הרשה לי לגלות לך סוד. אנחנו ירושלמים מדורי דורות. אפשר אולי להוציא אותנו פיזית מירושלים אבל את ירושלמים מהלב שלנו – לעולם לא. בירושלים של ילדותנו, תשעת הימים, היו ימים אפופים בעננה של עצב. כולנו הסתובבנו עם פרצוף נפול ואף אחד לא העלה חיוך על שפתיו. כן, אנשים היו 'מגודלים' והדיפו ריח של זיעה, לתשעה ימים שכחנו את ריחו של השמפו. אני זוכר איך בערב שבת חזון שאלנו את מו"ר בעל "נתיבות שלום" כיצד עלינו לנהוג במקוה, והוא השיב בהגיה הליטאית: 'רייחצים במים קרים ועיישים קצת סבון... והיום?!"

"אף אחד לא העז אפילו לחשוב על תכנון של 'בין הזמנים' הקרב ובא. הס מלהזכיר. עד היום גיסי היקרים אינם מוכנים בשום אופן לדבר, לתכנן או לברר על צימר כלשהו, ולו ברמז לפני שקידשו את הלבנה במוצאי תשעה באב."

"אבל אדוני, כל הצימרים נתפסים, נראה לך שמשהו מחכה לך?"

"כן, אבל אינני מסוגל לדבר כעת על צימר. האם היית מעלה בדעתך לתכנן איתי את החופשה המשפחתית בימי השבעה על אחד מהויר, ר"ל?"

"האם שמענו על אבל שיושב 'שבעה' והוא מברר מהי ההלכה לגבי שמיעת מוזיקה ווקאלית? האם נכתבו תשובות בשו"תים העוסקות בשמיעת פרקי חזנות בליווי צלילי פסנתר קלילים בימי השבעה על אחד מהיקירים? הרי זה אבסורד!"

לא בחינם ערכו חז"ל הקדושים עבורנו מסע פסיכולוגי אל תוך עומק האבלות. הם ידעו היטב שאנחנו לא בענין. לא בקטע. ניקח לדוגמה את הדור שלנו. דור של תורה וגדולה במקום אחד. כמעט שלא חסרנו דבר. אנחנו לומדים תורה באולמות ממוזגים, מתוך גמרות 'עוז והדר' חדשניות ומאירות עיניים עם לקט ראשונים ואחרונים מפוסקים ומבוארים לעילא ולעילא, עם ביאורי תוספות בהירים וסיכומי סוגיות תמציתיים ועד לא דיברנו על שלל הישועים והשיחות ב'קול הלשון' וב'קול הדף', ממש קול ה' בהדר..."

שאלה

מעשה שהיה: בפני בית הדין מתנהל דין תורה. במהלך הדיון מתברר שאחד הצדדים מסרב להופיע ומהתלבטות בבית הדין, ואף מאיים בהליכה לערכאות שלא כדין. על פי דין תורה (ראה - רמ"א ח"מ כו.א.) - על ביה"ד להוציא במקרים שכאלה 'כתב סירוב', ולנדות את הסרבן. דא עקא, שבמציאות בימינו, ביי"ד המוציא כתב סירוב ונידוי עשוי להיות חשוף לתביעה פלילית מצד הרשויות החילוניות בשל 'שיבוש הליכי משפט' ועוד. ומאידך - הימנעות מנקיטת הליך זה, גורמת נזק לצד שכנגד הניזוק מהתנהלותו של הסרבן. ולכאורה היא בכלל דין 'לא תגורר'.

ונשאלת השאלה - כיצד על ביה"ד לנהוג במקרה שכזה?

תשובה

|| א. גורי דין 'לא תגורר'

מדין תורה, הדין מוחזר שלא יירא מבעל הדין ולא יירא ולא יימנע מלדון ולפסוק כנגדו. שנאמר (דברים טו-יז) 'וְאַחֲזֶה אֶת-שִׁפְטֵיכֶם... לֹא תִגְדְּלוּ מִפְּנֵי-אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֹאֲלֵהִים הוּא'.

ואמר בגמרא (סנהדרין ו): שאפילו אם הדין חושש שבעל הדין ירדפנו ויזיק לו - אסור לו להמנע משום כך לדון.

ואפילו אם אותו בעל דין הוא 'מזיק עז כפני עבה המוח' שיש חשש ממשי שיזדליק גדישו או יקצץ נטיעותיו - אסור לו להמנע מלדון משום כך. (ספרי דברים א, טו, וראה סה"מ' להרמב"ם לאוים רעו).

ואף במקום חשש פיקוח נפש 'שיהרגו בעל הדין את בנו או אותו' - יש מהראשונים הסוברים שאסור לו להמנע (כן מבאר בספרי וברמב"ם שם), אך בזה יש החולקים - שאינו צריך להכניס עצמו לחשש פיקוח נפש. (מהרי"ו וויל, הובא ברמ"א ח"מ יב, א).

דין זה נפסק להלכה בשו"ע (ח"מ יב, א).

וא"כ לכאורה - במקום שיש חשש נזק ממוני לדיינים לכולי עולמא אסור להם להמנע משום כך מלפסוק את דינם.

|| ב. הסתלקות לפני שמיעת הדין

אכן הגמרא (שם) מסייגת את הדין, שלא נאמר דין זה אלא לאחר שהדין שמע את הצדדים וידע להיכן הדין נוטה. אך קודם לכן - רשאי להסתלק.

וצריך להבין - היכן מצאנו רמז בפסוק לחילוק זה?

ומצאנו שתי דרכים בביאור הדבר:

הסמ"ע (ח"מ יב סק"ב) כתב - שדין זה נרמז בסיפא דקרא - 'כי המשפט לא-להים הוא', ועיקר המשפט הוא גמר הדין, ולכן עד

> המשך מעמ' קודם

פסוק באות נ' והיא עונה: "מפני שיש בה מפלתם של שונאי ישראל (הכוונה לישראל) שנאמר: 'נפלה לא תוסיף קום, בתולת ישראל'". האות נ' מבטאת את נפילת ישראל.

אבל הגמרא אינה מסתפקת בכך. היא מביאה צורה נוספת מעניינת של פיסוק שונה לחלוטין של בני ארץ ישראל (מעבא) שהוכר את המשמעות של פסוק קשה זה על פיה: 'נפלה. לא תוסיף! קום בתולת ישראל! נפלת, אבל לא תוסיפי ליפול! קומי, בתולת ישראל!'

ובכן, זהו וודאי לא הפירוש הפשוט בפסוק. ובכל זאת בני ארץ ישראל מצאו לנכון לפרש כך, והגמרא מצאה לנכון להביא פירוש זה, אולי כדי שלא נישאר רק עם הפירוש הראשון. עם האבל על מה שהיה. כדי שנבין שמטרת האבל היא עמוקה יותר: הגעגוע והציפייה הבוררת למה שעוד עתיד להיות. לתקומה הגדולה.

זהו הביאור גם במעשה התמוה בסיומה של מסכת מכות. רבי עקיבא וחבריו עולים לירושלים. הם מגיעים למקום המקדש, מתבוננים בו באימה והנה הם רואים שועל יוצא מהמקום בו היה בית קדש הקדשים.

כנראה נזכרו בפסוק המצמרר שמקונו ירמיהו בסוף מגילת איכה 'על זה היה דווה ליבנו על אלה חשכו עינינו על הר ציון ששם שועלים הילכו בו'. "התחילו הם בוכים, ורבי עקיבא - משחק. אמרו לו מפני מה אתה משחק? אמר להם מפני מה אתם בוכים?"....

נעצור כאן באמצע הסיפור. לא מובן. מילא השאלה

לא תגורר מפני איש (דברים א, יז)

שנים שבאו לדין, אחד רך ואחד קשה, עד שלא תשמע דבריהם או משתמע דבריהם ואין אתה יודע להיכן דין נוטה - אתה רשאי לומר להם: אין אני נזקק לכם. שמיא נתייב חזק ונמצא חזק רודפו. משתמע דבריהם ואתה יודע להיכן דין נוטה - אי אתה יכול לומר להם איני נזקק לכם, שנאמר לא תגורר מפני איש. (סנהדרין ו:)

לאור הדברים, יש לדון בנוגע להוצאת כתב סירוב למסרב לבא לדין, שבדרך כלל מדובר בזמן שבו עדיין לא נשמעו הטענות בפני ביה"ד, וא"כ לפי פשט הגמרא - מותר לביה"ד להסתלק מן הדין בשלב זה.

אכן, בבי"ד הממונה לרבים, כמו בתי הדין הגדולים המקובלים על הציבור - הדבר יהיה תלוי במחלוקת הנ"ל.

|| ג. חילוק בין פסיקת דין, לכפייה על ביצוע

צד נוסף לדון בשאלה זו, על פי מה שכתב מהרי"ו וויל (סי קט, הובא ברמ"א שם) שבזה"ז נהגו שלא למחות בעוברי עבירה מפני הסכנה.

ועיין ב"ח, שכתב לבאר שהחיוב ב'לא תגורר' הוא רק בנוגע למשפט, אבל במה שנוגע לכפייה על המצוות, בזה לא נאמר דין זה.

ולפי"ז יש לומר, שהוצאת 'כתב סירוב' אינה 'פסק דין', או 'משפט', אלא רק כפייה על הנתבע לבא לדין כדין תורה, והוא כשאר כפייה על עוברי עבירה, שאין חיוב על ביה"ד להכניס עצמם לחשש הפסד בשביל כך.

|| הכרעה למעשה

העולה למעשה מכל האמור:

א. בי"ד של בורות שאינו ממונה לרבים - רשאי להמנע מלדון ולהוציא כתב סירוב במקום שעלול להגרם לו נזק מכך.

ב. גם בבי"ד הממונה לרבים יש מקום לומר שמותר לו להמנע מלהוציא 'כתב סירוב' שאינו פסיקת דין אלא מצד כפייה על עוברי עבירה, שאינה כלולה באיסור 'לא תגורר' כנ"ל.

המדור נועד לעורר את לב המעיינים בלבד, ונכתב בקיצור רב בבחינת 'תן לחכם ויחכם עוד'. למותר לציין כי שאלות בדיני ממונות יש לברר במעמד שני הצדדים בפני ביי"ד הדין תורה. הערות הארות וביקורת בונה שתקבלנה בברכה במייל: assafe@rbc.gov.il

להערות והארות:
Echsofo@gmail.com

בחושה"ר
יוסף משה בן אורה
לרפואת

שכבר נוכל לחזור אל ההר כמימים ימימה. לא עלה בדעתם לבקש על יותר מזה... רוצים רק לחזור אל המצב שהיה".

"וכך לגבי כל צרה ואסון שפוקדים אותנו. שנתיים ימים אנו מוסיפים פרקי תהילים אחרי התפילה, מבקשים ברגש: "אחינו כל בית ישראל"... שהחטופים ישובו מעזה, שהחייילים שנלחמים לא יאבדו את חייהם, איזה יופי! לא עלה בדעתנו לחדור אל שורש כל הצרות, אל מקור כל האסונות - "הר ציון ששם שועלים הילכו בו". מזה מתחיל הכל.

נרחיב פינו מעתה ונמלאנו רק בבקשה אחת. בעצם שלוש שהם אחת. מלכות שמים, בנין בית המקדש השלישי ומלכות בית דוד שתשוב לתפארתה. בשובם של אלו, יעלמו מאליהם הצרות, האסונות יפסקו, המלחמות, הפיגועים, המחלות... והכל יבוא על מקומו בשלום.

במהרה בימינו, אמן.

שלהם מתבקשת: 'מפני מה אתה משחק?' אבל רבי עקיבא - הוא שואל אותם בחזרה: 'מפני מה אתם בוכים?' האם לא ברור לחלוטין מפני מה? לראות את 'הר ציון ששם' ולא לבכות? השועלים הילכו בו' לא הופכים את המעינים?

נאמר בדרך דרוש: רבי עקיבא מברר: מפני מה אתם בוכים? האם זהו בכי של יאוש? בכי על העבר? על מה שהיה ואיננו? הלא מטרת הבכי אינו אלא לגרום לחוסר השלמה, לגעגוע עז אל העתיד המזהיר שמצפה לנו. ובכן זו הסיבה שאני כבר משחק - רואה אני כבר בעיני רוחי את נבואת זכריה איך "ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים... ורחובות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים ברחובותיה" (זכריה ח ה).

"אנחנו לא באמת מחכים לגאולה" טען לי גיסי החשוב. והוא לא טועה. "אנחנו מדקלמים 'ולירושלים עירך' וכו' ללא כוונה אמיתית". "ולמה תגיד כך", שאלתי. והוא הוכיח לי בכאב: "היתה קורונה, מגיפה עולמית נוראה, בבת אחת נזקקנו מבתי המדרש והתלמוד. הצטערנו. מאוד. תפילה בלי מנין, לימוד בבית בדידות, 'ליל הסדר' בלי משפחה, סגרים מתישים, בידודים שלא נגמרים, רצינו מאוד לקיים את המצוות בשמחה ובטוב לבב כתמול שלשום. ומה ביקשנו? לחזור לבית המדרש! לא עלה בדעתנו לקשר את זה לחורבן. להתפלל על גאולה שלמה ואמיתית".

"קח את אסון מירון. במשך שנתיים נהדפנו מההר. חסידיו ר' שמעון מושבעים התפללו בכל לבם ונפשם, על מה?

הוא היה אומר

דע את עצמך הרב משה נינצ'נסקי

עבור כל איש חינוך ומחנך המפגש עם **"בוגר"** שלימדו בעבר, מעורר רגשות מעורבים. שמחה מעצם המפגש עם אחד מחניכיו שהשקיע מאונו וחמנו למען הצלחתו והתקדמותו וחשש כיצד הוא חווה את ניסיונות החינוך שלו? איזה רושם השאיר עליו? האם הוא זוכר אותו כמישהו שהיה משמעותי עבורו וכזה שהצליח להטביע חותם על אישיותו או שמא אתה האדם אותו הוא מאשים בכל מה שהוא לא השיג והצליח בחייו. חוסר הוודאות הופכת את הרגעים הראשונים למתוחים... עד שנאמרים המאשמים הראשונים ומתפתחת השיחה ואז ניתן די מהר להבין שאם לא היית משמעותי עבורו כבר היה דואג אותו תלמיד להמשיך בדרכו ולא היה מגלה כל עניין בעצם המפגש.

השבוע פגשתי בוגר שחלפו להם כמעט שני עשורים מאז שנפרדו לדרכו, בוגר שהפך להיות "אישי" וגבוה ממני בראש. ברגע הראשון על מנת להפיג את מתח המפגש אני מתלוצץ ואומר: "אני מקווה שיש לך זיכרונות טובים ממני כי אחרת הלך עלי..." ודי מהר אני מוצא את עצמי שקוע בשיחה נמנקה ובעלת מאפיינים וברוחיים עם תלמיד לשעבר.

דיברנו על הרבה דברים אבל הנושא המרכזי שסביבו עסקה השיחה היה: "התפתחות אישית" ואני מוצא את עצמי במהלך השיחה שוב כדמות משמעותית עבורו אלא שהפעם מול אתגרים המאפיינים פרק חדש ואחר בחיי אותו תלמיד.

לפתע הוא שולח לעברי שאלה: **"אילו ספרים הרב היה ממליץ לי לקרוא שיקולים להתאים ולתרום להמשך התפתחותי האישית ולשלב החיים בו אני נמצא?"**

קבלת שבת: האדמו"ר מהרש"ם מוהר"ש מאבאבוב (אי"צ אשכנזי) אמר שמנהג חסידים ואש"י מעשה להחליק נרות בעיקש חזון מוקדם מהרגיל כדי למעט מאבלות.

עוד חזון: בשבת חזון ראוי להתפלל בכוונה גדולה, בחינת תפילה לעני כי יעטוף. באשר אנו עטופים באבל (ובפרט לנוהגים לבלוש בגדי חול). ובדברי שלום (מבראין), מובא במדור הספרים (חול לא השמיטו העורך) פי' את הפסוק 'עוד חזון למועד' ששבת חזון יהיה לעת"ל יום טוב.

מלוה מלכה: מי שאינו מתענה פטור ממלוה מלכה דענין סעודה זו כבוד שבת ואינו בת"ב, (הגרי"ל זיבליטשיץ, חרות היותו) אף בלב חיים (פאגליצ'ב, ב. קוט) הסתפק בה. (ק"ע תשובות מהנהגות ה"אור קס"ח ח').

אגודת המחרב: בל צדוק מביא מספר מי השילוח להרה"ק מרדכי יוסף מאזיבציא (אני מי השילוח) המבא במדור הספרים (אם לא השמיטו העורך) בכורות דלתיים (וביה) הטעם שאגדות החורבן כחובטים בגיטין ב"י הקב"ה שילחנו מביתו כאיש הנותן גט לאשתו. (אולי לכן הודמנו במדור הספרים הטוב) (אם לא השמיטו העורך) כמה (ענינו גט). והשנית לקומם הרישיתו.

הואיל אליהם: הואיל משה (א, ה) בספר קושית (מדרש של מהר"ם מוהנבנרג) הק' מכני מה יש בתלמוד 'עד שיבוא אליהו היכן מרומנו בתורה שענתי אליהו לברא הספקות וכן משרא נביאים, ותי מהר"ר טרעשליץ דכתיב **הואיל** משה, אמר משה לישראל מי שיש בשמו הואיל יבאר, לכן התורה ובשמו של אליהו יש אותיות הואיל.

ישוב אי"י: בזאז ורשו (ב, ח) הרמב"ן (סה"ס ז) שצטטניו לרשת הארץ אשר נתן האל-ל (אכ). כתוב א' אומר וישב בהר וינקט אחד אומר ואנכי עמדת בהר, ר"י אמר אין ישיבה אלא לשון עקבה שנאמר והתשב בקדש ימים רבים (ויקנוע שהעמד בכלא גם קרוי יושב...) והגרי"י אומר פסק לפי"ז לברך לישב בסוכה גם בעמידה.

אי"צ: רבי שמעון בן אהרן אבא אגסי מבגדד (תרע"ז) חיבר ספרים בגולה ובנסתר. הגרי"י כדורי סיפר שאחר פטירת הבן שיש חי, הספידו הנ"ל הגם שהיה כבד מה במשך ג' שעות! ושל הסבא מקלס (תרנ"ח). אמר בשמו מרנא ר"א לאפיאן על שאלת אפלסון ליימיח מדוע חכם כמחזו בוכה על העבר, שהתשובה לזה שהביא לי על העבר אלא על העתיד, ששערי דמעות לא נעצלו ושוכנה לראותו, והוסף

אודה ואבוסו שלקחו לי מספר דקות להמליץ לו על ספר אחד או שניים, נתקפתי בי ב"בלאק האאוט" (Black out) ולא הצלחתי ברגעים הראשונים להצביע על ספר אחד משמעותי שיעור ותורם לו להיות האדם שהפכתי להיות. זה די הפליא אותי כי את שמות עשרות הספרים שקראתי ידעתי למנות, אבל להצביע על הספרים הספציפיים והחשובים לא ידעתי ברגע הראשון.

בעקבות המאורע הנ"ל הגעתי למסקנה כי ישנה חשיבות בשלבי הלמידה וההתפתחות האישית לעצור ולשאלא את עצמנו: מהו המפגש המנחה והמדריך אותך בחי"ך? נסח את "עשרת הדברות" שלך! מהם ערכי הליבה המובילים אותך בחיי היומיום שלך? מהי חכמת החיים שהיית רוצה להנחיל לבאים אחר"ך...

אז נזכרתי שבפרקי אבות אותה מסכת המלקטת ומהווה אוסף של "חכמות חיים" שנאמרו על ידי ענקי האומה מלאה באמירות שהפתיח שלהם הוא: **"הוא היה אומר..."** שפירוש הדברים: מה שהוא אמר הוא היה בחייו – הוא יישם בחייו. מכאן המסקנה: שעלינו לחיות את חיינו במודעות ובמכוונות כזו שגם אני וגם הסובבים אותי ידעו לאפיין אותי מה מנחה אותי בחיי. מה היו הדיבורים ועקרונות החיים שליוו אותי והיוו מקור השראה לסובבים אותי.

אף משה רבינו מנהיג האומה ברגעיו האחרונים דואג לומר לעם את הדברים שלו – את הדיבורים שהם הם "דברי משה". וכלשון הפסוק: **"אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל..."** **"אלה הדברים וגו' אלה מיעט הקודם, פירוש לפי שאמר אשר דבר משה שהם דברי**

אילנא רברבא הואיל ואליהו בשבת חזון

שמונת ספרים מהפרשה

י"ל מחדש עם הוספה של הדרשה הממוארה משרכבה"ג האדמו"ר מעלזאז זצ"ל משנת תרצ"ו ההכנסה מוקדשת להכנסת כלה. בצוע (דנפס) העורךף מא"ש 9 טולמן 21343 רדולעיס.
וכתב תע י"ל ע"י לשכת אגוד"י וינה תרפ"ג. **נחל אשכול'** וכן **מפרי הארץ'** ע"י פר' שלח. **"דבר ים"** ע"י פ' שלח וגם להחיל מרדכי ב"ר משה חיים בירנצוויץ (אלשיך 4 ב'ב בוגר בייסק ראי'). **"נחל ורד'** לרבי דב רפאל זונבאנד (דוד הגריש) חתן האדמו"ר מאלכסנדר שנתן הסכמה (גכ, כרך א' על שקיות, טיטולים, שימורים, פקקים וסימפוליקוס ע"י כרכי ב'ג). **ולר'** משה יהודה הכהן ב"ר שמואל דוד (כנראה שורד' רית זרע דוד וליציו יליד כולר גם נחל זרש' על מגילת אסתר...), מתפרס, על ערכין. **"יד ה'** " על אסתר (ראקס ודנינו...) לרבי אברהם אהרן יודלביץ (מח"ס אב בחכמה וסימוליקוס על כרכי ב'ג). **ולר'** משה יהודה הכהן **דנוניאק** ומלפנים דק"ק **באסטאן** מאסס (מוסאוסטוס) ומקודם **באטנשטעטער** במדינת **ענבלאנד ובקאמפליא** ועוד קהילות חשובות בארץ רוסיה, ניויאק תרפ"ג (סופו של נחל המפתחות בסוף הספר נמצא בראשיתו, לתשומ'ל העורך שניתן להתייבר כשנאי מקום ולא יצטרכו להשמיט המדור). **"חשבון** הצאות הנוכסות של חברת ביקור חולים משגב לוך (י"א כרכים לפי שנים, אנוי קארטניט, (שנה רבעית) אנוי סיינוי (שנה שישית) ועוד). **"מזבז קדומת'** להחידא"ר, לבוב (לעמבערג) תרכ"ד אלא ישראל אלימלך שטאנד ב'דוס: Druck V. M. Poremda in Lemberg 1864. **"דברי שלום'** לרבי יצחק אדריי **דנספ בעינין רב** בבית הצעיר דוד ב"ר אברהם אוזיב' קרית מלך רב ממשלת אודונו המלך הגדול והאדיר סולטאן מוראד יר"ה שאלוניקי שנת ש"מ. **ולרבי** שר שלום ששאט אב"ד מקאסא בדפוס האש"מ צאיאק, תק"ה. **ולרבי** רפאל אברהם ש"ל מוזריי דידיע' (הקרוי) שרעבי, ירושלים תר"ג, תחת ממשלת אודונו המלך האדיר החסיד שולטאן חשבון מ'מארי יר"ה. **ולרבי** שלום גאלדענבערג אב"ד סוואליאוו והגלילות, הובא לדפוס ע"י חתנו יוסף קעטיין סטאטנער בדפוס רבי מאיר לייב הירש סאטנער רומעניון תרצ"ו. **ולרבי** שלום מבראדין בן האדמו"ר מקאידנאב, וילנא בדפוס ר' אברהם צבי ב"ר נחום אליהו **קאציניבליגענין** תרמ"ב. **ולרבי** סענדר פרידענבערג שולח איה אב"ד בפראשניק ועתה גר בווארשא מח"ס באר בשעה **ואנב תביבונא נמכרו כולם**. בדפוס הרבני ר' נתן **שרייטעטיסער** תרמ"ט.

אייראלסון רב בשיקאגא תר"פ, דפוס **מיינעשטער פרינטיג קא**. **ולרבי** שלום יצחק קליטער רב ואב"ד **קרייטצינאיא** מלכנס אבד"ק **מאיישאד** ליעטא, דנספ בדפוס האחים משול' זלמן ומנחם הכהן קאטענבורג בודאפעטש תרפ"ד. **ולרבי** שלום השמעוני מ'גיראב ביאור שרשת הדברות בלשון ערבי, דנספ בהוצאת בית מסחר ספרים של ידידנו רבי בועז ערבי, דפוס תאודאז' היה גרוב תש"ו. **ולרבי** ליב שלום זינבור אב"ד קופיטקו ועוד קהילות חשובות בליטא דנספ

עצמו, שכל הספר נזכחות ומוסר ממשה לעובר פי ה', ואמרו ז"ל (מגילה לא): קללות שבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן, ואפילו זה שחזר ופירש המאמר ה' הקודמין, לא נצטוה במשנה כן, אלא ממה חזר הדברים וחש הכתוב לומר כי כדרך שאמר משה מפי עצמו דברים כאלה כמו כן במאמרים הקודמין אמר משה מפי עצמו איזה דבר, לזה אמר אל הדברים, פירוש אלה לדב, הם הדברים אשר דבר משה דברי עצמו, אבל כל הקודם רב'ד' חומשים לא אמר אפילו אות אחת מעצמו, אלא הדברים שיצאו מפי המצווה כצורתו, בלא שום שינוי, אפילו אות אחת יתירה או חסרה" (אור החיים על הפרשה).

ספר דברים שונה באופיו משאר החומשים. ספר הדברים אלו הם דברי משה עצמו וזימת אמירתם ותוכן הדברים מפי משה היו, בשונה משאר החומשים ששם אין דיבור אחד שנאמר מעצמו אלא ה' דיבר מכי גרנו.

מתי מהו היו דיברי משה במאר העמק דבר "...היינו כל הספר עד פ' וילך. והנה לא היו כל הדברים ההם **במשנה אחד** לומר כי **בס' אחד. אלא הקהיל את העם בכמה עתים ודבר איזה ענין מזה הספר. ומפרש הפסוק שפעם הקהיל את העם במדבר. פעם בערבה. פעם מול סוף. פעם בין פארן ובין תופל פעם בלבן ופעם בחצרות..."**

רגע לפני פרידתו ופטירתו נאמרו הדברים שהם היוו את עקרונות החיים שאפיינו אותו – את מנהגי האומה שלא קם בישראל כמותו.

צידה לדרך

לשימת הספרים המומלצים ניתן לפנות לכתובתנו במייל : moshe.nen@gmail.com

שמונת ספרים מהפרשה

בלונדון תשי"ב בהסכמת מהר"י אברמסקי.
ולרבי אברהם שלום הילברשטאם אדמו"ר ואבד"ק סטראפקאב והגליל ולבסוף קעץ דירתו בעיי קאשני, בן הדברי יחזקאל בן הדברי חיים. י"ל ע"י נכדו ר' יחזקאל שרגא ליפשיץ הלברשטאם שהיה אב"ד יאבלאנקא והגליל (חבר ביהד החרדית הספרדיים ו-ט) תשט"ז. **ולרבי** שלום קרויז מלפנס אב"ד אודווארי והגליל במדינת אונגנאק כעת רב ביחמ"ד בית ישעי' בווייליאמסבורג בדפוס סענדר דייטש תשכ"ד (רכ). **ולרבי** שלום אביחצירה י-ם תשל"ה. **ולרבי** שמואל יצחק גר הכהן יודייקין (רי"כ) ב"ב תשמ"ה. **ולר' שולמ' יצחק מוזריי** (גינ'י) י"א תשנ"ג. **ולרבי** שול אלאריא רב ושי"ו ומוהל וסופר מוסמך מהתימן ומא"י ע"י הרריים מושב תניב השיירה, כתובת המחבר ראש העין. תשנ"א. **וספר** זכרון לר' שלום דובער שור י-ם תשנ"ד. **ובעילום שם** לר' אורי סופר ב"ב תשס"ז. **ולרבי** אבנר עמ"ק'ן שלום העין תשס"ח (כהי"). **ולרבי** שלום סרברניק י-ם תש"פ. **ולרבי** שלום רפאל חזקיה ק"ס תש"פ. **ולחכם** שלום כהן תשס"ג. **ולר'** שלום שרפי פי"ת. **ולר'** יצחק בר שלום תשס"ה. **"נחל יבק'** לרבי ישראל בער ליברמן (מאליילי) ע"ס הגהות חתנו בן שנתן יבלנסקי **"חבל ארגב'** לר' איתן גברא ר"י שיח התלמוד מאלעד (בוגר מיר). **"עג חגל הבשן'** (עומק עיני עוג חגל הבשן) לר' איתן רב מטעם אגודת פישער שקבע משיב גאטטלי'ב פישער, (למי השילוח), מעת כונה ובזירה לטעת הרב המורה בעיר ווייסענבורג אשר הציע בעיניי הגט בקונטרס מי השילוח וכן שנת תרס"ו. שמו המלא היה רבי יודיה גאטטלי'ב פישער שקבע משיב גאטטלי'ב ב'ישתוליווייסענבורג, שם כיהן רב מטעם' סידור גט מפקפק והרב גאטטלי'ב הנ"ל תלמידי החת"ס חיבר חיבור חרף נגדו בשם דלתיים ובזריח ובעקבות כך חתנו רב מטעם נלקץ לעקור מן היישוב ועבר למוזריה בין היתרי ב'ישתוליווייסענבורג, שם כיהן רב מטעם' סידור גט מפקפק והרב גאטטלי'ב הנ"ל תלמידי החת"ס חיבר חיבור חרף נגדו בשם דלתיים ובזריח ובעקבות כך חתנו רב מטעם נלקץ לעקור מן היישוב ועבר למוזריה שם כבר היה הרבה משכילים... **"חותת יאיר'** ע"י שבוט שעבר, (השמיטו העורך, חבל, כי סיכת שם זה מענית טובא). **"יום המלח'** ע"י שבוט שעבר (כניל). **"אשדות הפסגה'** לרבי חיים מאנים פרדס זצ"ל מתיא. **ולרבי** שמואל אברהם מלצר ממינעאפאליא מיינסיטושה תשכ"ה בדפוס 'בלשן' בהנהלת מ. שוסטערמאן ושד"ב פמוזנער, בהסכמת רב"ב ליבוביץ ועוד. (כ' בהקדמות שלו קיבל עזר מכל אדם להדפסת ספרו ק ליקט פירוט ובעקבות כך חתנו רב מטעם נלקץ לעקור מן היישוב ועבר למוזריה ראז"ו ואטפטיגעל. **ולרבי** יוסף נחמולי משאלוניקי תחת ממשלת אודונו המלך שולטן סלים שנת תק"ג בדפוס השותפים ר' מרדכי נתמן ור' דוד ישראלגי". **"הפסגה",** חזירות ה-ו נקראים אשת הפסגה, כת"ע חזוני בעריכת רבי היל דוד הכהן טריווש יכונה ראווין אב"ד עיר וזקייים פלך קאונאז, ועוד על ידי הוא חתני ר' אברהם וזקייים אבד"ק וואלאי, בדפוס האלמנה והאחים ראל תרנ"ט.

"בני חיל' קובץ לרגל חנוכת ביחמ"ד היכל בני חיל תיכני מניבז בהנהגת ר' פנחס שוב. **ולרבי** דוד גולד גי"כ. **ולרבי** ששה ב"ר ח"ז פינקל (אחי ר' אריה, ח"כ).

שאדרכה, הקב"ב ילחם בכם, כ"ה תאמרון לצדקיהו כה אמר ה' אלקי ישראל הנני מסב את כלי המלחמה אשר ביכם וכו' ונלחמתי אני איתכם וגו' באף ובחמה ובקצף גדול"ו ה"ה.
והיה שיתקיים בנארה מההמשך "יושיע יהודה וישראל יטכון לבטח" וגו'.

השעה הייתה 12:15 בצהריים שעון אמריקה.

לבית מדרשו של הגאון רבי משה פיינשטיין, התפרץ אברך חיזור ומבוהל... "אל תשאלו, התרחש כעת ברחוב הסמוך תאונת דרכים, ילד יהודי פצוע קשה, צריך רחמי שמיים".

הוא ניסה להסדיר את נשימתו והאברכים הפנו את מבטם לפוסק הדור, שזה בוודאי יורה להם לעצור את הלימוד ולקרוע שערי שמיים.

אך ר' משה פיינשטיין לא הראה סימני בהלה... הוא סימן להם עם האצבע - **לא!**

"להמשיך ללמוד, **הילד הפצוע הוא ילד גוי**"...

האברכים הסתכלו זה על זה המומים... רוח הקודש?

אבל האברך שהביא עמו את הידיעה לבית המדרש ניסה להסביר: "כבוד הרב אני הייתי בזירה, הילד היה עם כיפה בידו, זה בוודאי ילד יהודי!"

ר' משה פיינשטיין התעקש: **"זה ילד גוי!"**

חלפו כמה שעות והתברר כי אכן, היה זה ילד גוי, שעבר ליד קבוצת ילדים חרדיים וגנב לאחד מהם את הכיפה וכדרכו של גנב הוא האיץ וברח לכיוון הכביש, ללא שהבחין מינה ושמאלה ורכב שחלף במקום פגע בו.

כשחזרו לר' משה פיינשטיין וסיפרו לו בהתלהבות כי "אכן, הרב צדק", הוא הסביר להם בפשטות, "אני לא נביא ולא בן נביא, באותם רגעים שהתאונה התרחשה, הייתי עסוק בעומקה של הלכה, בעמל התורה שמגנה על כלי ישראל, **ברור היה לי שלא ייתכן שבזמן כזה ילד יהודי ייפגע בסביבת בית המדרש**".

***

בעוד מספר ימים, בני הישיבות המסולאים מפז, גבורי כח עושי דברו, יצאו לחופשת בין הזמנים.

בשבועות אלו, מחוץ ל'תיבת נח', כשהם ומשפחותיהם יטיילו וינפשו בנאות דשא, בפרדסים ובגינות, יתכן ויתקלו בעם שבשדות ויצטרכו להתמודד עם שאלה, שמרחפת כעת באוויר ביתר שאת:

"מדוע אתם לא נושאים בנטל"?

"למה תילדים שלנו מחרימים נפש להגן על המדינה ואתם משתמטים"?

ההסברה מול אותה התרסה, לא מוטלת על כתפיהם של בחורי הישיבות. נקודה!

מי שמעוניין בתשובה אמיתית, שיועיל להגיע לשבת סמינר של ערכים - שם אנשי מקצוע יענו לו תשובה ניצחת.

ומי שמתכוון להתריס, אין לנו שיח איתו.

אך בהתקפה זו, בה המטרה האמיתית היא לקרר את האמבטיה, לבלבל את בחורי הישיבות ולנסות לעקור כמה שיותר מהם מעולם התורה לכור ההיתוך החילוני, שממוקם לעת עתה תחת מסכה של מלחמה וצבא, עלינו לדעת **לענות לעצמנו** את התשובות הנכונות, להיות ברורים עם דרך האמת בה אנו צועדים, כדי שהרוחות הורות המנסות למצוא פרוצות בחומת היהדות הבעורה, לא ימצאו אף אף סדק!

לזאת נוכל רק אם נבין ונדע מה אנחנו עושים, מדוע אנחנו עושים ומה חלקנו באמת בהגנה על עם ישראל.

המלחמה הפעם היא קשה, מתוחכמת ובנויה היטב! עלינו להתפכח ולהבין שהיא לא הולכת להסתיים ולחלוף כמו בכל 80 השנים האחרונות, בהם כסוגיית הגיוס עלתה, באו חדשות אחרות, העבירו את ההתלהטות והיטסו את הדיון. הפעם יהיו אבידות, יהיו בחורים חלשי אופי שיכנעו ויפסידו בקרב.

אנחנו צריכים לעשות את ההשתדלות בתוך הבית פנימה, על כל אחד מוטלת האחריות לחזק את עצמו, את ביתו ואת סביבתו. עלינו **לדאוג שכל בחור שיושב בישיבה ועמל בתורה ידע במיליון אחוז, שהוא כאן ולא שם, כי בעמל תורתו הוא מגן על העולם! וכשהוא עסוק בסוגיא כמו שצריך, בזכותו עם ישראל מוגן!**

***

"למה אתם לא הולכים לצבא?"

זו שאלה שאנחנו מחוייבים לענות **לעצמנו!!!**

בבהירות ובעוצמה!

ככל שנהיה ברורים עם התשובה הניצחת, נוכל להשפיע גם על הדור הבא שהתמודדות שלו עם הסוגיא הזו תהיה כבר הרבה יותר קשה. הם יעמדו מול צווים, קנסות וסנקציות ואם לא נחנך אותם להבנה וחיבור מה חלקם הקריטי במערכה, רבים מהם עלולים ליפול בקרב חלילה וחס.

***

בוורשא, היו נוכלים שהרוויחו הון בזכות מעשה מרמה מתוחכם. הם הציעו בשקט בשקט לאנשים שהיו זקוקים לכסף - התעשרות מהירה.

וכמו היום גם אז - היו אנשים שהתפתו ולא הבינו שאין מציאות

בעולם, לעשות כסף קל! לא קיים!

וכך הם הציעו...

"בא תקנה מאיתנו 100,000 דולר **מזויף** תמורת 30,000 דולר **אמיתיים**, אבל אנחנו מציעים שטרות מזויפים באופן כל כך מקצועי, שאיש בעולם לא יעלה על הזיוף. באחריות!"
מה האחריות?

"קח לפני העסקה שלושה שטרות מהערימה - איזה שטרות שתבחר, לך לבנק ותבקש לפרוט אותם... ומי כמו הבנקאי יודע לבדוק שטרות... אם תראה שזה עובד, תתקדם לעסקה".

פשוט ומבטיח...

יום אחד, הגיע לקוח לעסק הזייפנים וביקש לרכוש שטרות מזויפים רבים תמורת מעט כסף אמיתי...

פשוט ומבטיח...

יום אחד, הגיע לקוח לעסק הזייפנים וביקש לרכוש שטרות מזויפים רבים תמורת מעט כסף אמיתי...

פשוט ומבטיח...

יום אחד, הגיע לקוח לעסק הזייפנים וביקש לרכוש שטרות מזויפים רבים תמורת מעט כסף אמיתי...

פשוט ומבטיח...

יום אחד, הגיע לקוח לעסק הזייפנים וביקש לרכוש שטרות מזויפים רבים תמורת מעט כסף אמיתי...

פשוט ומבטיח...

פרשת השבוע פותחת בדברים שדיבר משה עבד ה' אל בני ישראל, לפני שהלך לעולמו. מביא רש"י (מהספרי) שבשמות המקומות: במדבר, בערבה, מול סוף, בין פארן, ובין תפל ולבן, וְחֶצְרֹת, וְדֵי זֶהְבּ, נרמזו המקומות שבהם חטאו ישראל לפני ה' והכעיסו לפניו.

"חצרות" מרמז על חטא עדת קורח שהמריד את העם נגד (החצר של...) משה, "די זהב" מרמז על חטא העגל שעשו אותו (ברכות לב). "בשביל כסף וזהב שהשפעת עליהם עד שאמרו ד".

ולכאורה, יש להקשות, שסדר המאורעות לא היה כך. חטא העגל היה החטא הראשון שעשו העם, ומדוע הוא מופיע כאן אחרון?

תמיהה דומה יש להקשות גם על הנאמר בספר נעים זמירות ישראל (תהילים קו) שגם שם מזכיר הפסוק בתחילה את חטא קורח ועדתו, ורק בהמשך את חטא העגל: וַיִּקְנְאוּ לַמֶּשֶׁה בַּמִּחְנֶה, לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ ה', תִּתֶּנָּח-אַרְץ וַתְּבִלֶּע דָּתָו, וַתִּכַּס עַל-עֲדַת אֲבִירִים. ומדוע לא הוזכר כסדר האירועים, שחטא העגל קדם לחטא קורח?

מובא בשם הגאון הרב ר' העשיל מקרעקא, ליישב כך:

במעמד הר סיני, אמר הקב"ה בדיבור הראשון, "אנוכי ה' אלוהיך". וביאר רש"י בפרשת יתרו (כ, ג) מדוע נקט הקב"ה בלשון יחיד, "אלוהיך" ולא "אלוהיכם", שהרי דיבר לכלל ישראל? אלא, ליתן פתחון פה למשה, כאשר יחטאו ישראל בחטא העגל, ויעברו על "אנכי ה' אלוהיך", יוכל משה ללמד עליהם סנגוריה, שהם לא הבינו שה' מדבר גם אליהם, כי הציווי נאמר בלשון יחיד, ושייך לומר שנאמר למשה בלבד.

והנה, ניתן היה לומר כן, רק עד למעשה קורח, אבל כאשר בא קורח וטען (במדבר טו, ג) "ומדוע תנשאו, כי כל העדה כולם קדושים", כולנו שמענו בהר סיני את הציווי, אנכי ה' אלוהיך, כעת כבר לא ניתן היה ללמד עליהם סנגוריה.

נמצא איפה, שבגלל חטא קורח, התעורר בשנית העוון של חטא העגל...

וכפי שהובטח ללקוחות, גם אותו אדם הלך לבנק עם שלושה שטרות, על מנת לבדוק את טיב הזיוף... הבנקאי בדק, מישש והתבונן ואכן, הוא החליף את השטרות - ללא שהבחין שהם מזויפים.

הוא חשב לעצמו 'כזה זיוף מוצלח, רק המומחים של וורשא יודעים לעשות'.

מאושר ונגרש הוא רץ חזרה אל הזייפנים והודיע להם "אני מעוניין..."

הוא נתן להם שלושים אלף וקיבל תמורתם מאה אלף עוברים לסוחר...

והנה... כשהוא בדרך לביתו, עוצרים אותו שוטרי וורשא.

אוי ווי...

"מה יש לך בתיק?"

נשמתו כמעט נעתקה והוא מראה להם ערימות של שטרות...

השוטרים מתבוננים וממשישים את האוצר ומודיעים לו בנחרצות, "אלו שטרות מזויפים... הכסף מוחרם".

הוא חזר לביתו אבל וחספי ראש ללא 100 אלף דולר וגם ללא ה- 30 שהוא הביא מביתו לאחר עמל וחיסכון של שנים רבות...

מאחורי הסיפור היה עוקץ...

השוטרים היו מזויפים... השטרות לא ולא...

אותו שוטרים היו חלק מכתובות הנוכלים שבכלל לא זייפו שטרות, אלא נתנו לו 100,000 דולר אמיתיים, הם ידעו שעל הבנקאים של וורשא אי אפשר להערים בשום אופן... אך המודל העסקי שלהם היה לקבל בזמן העסקה את ה- 30 מהלקוח ולהחזיר לעצמם את ה- 100 על ידי חברי הכנופיה שהתחפשו לשוטרים...

***

ביום מן הימים, כשאותו אדם נשאל על ידי קרוביו מדוע הוא לא נלחם על הכסף, "היית מתעקש עם השוטרים שהכסף לא מזויף? וכוכוהנח, היית מפציר בהם לבוא איתך לבנק ולהיווכח במו עיניהם שהפקיד יאשר זאת כפי שהוא כבר עשה?"

אבל התשובה ברורה לגמרי.

הוא לא היה בטוח בצדקתו ולכן לא היה יכול לטעון כך. בסתר ליבו הוא חשב שהשטרות מזויפים, הוא לא האמין מספיק בטענה זו, כדי שיוכל לעמוד איתן מול טענת השוטרים, אף שהיא אינה מבוססת.

חייבים להיות ברורים עם הדעה שלנו, כדי לעמוד עליה בגאון ובנחרצות!

***

רק מי שמאמין ויודע מה היא ערכה של התורה - יכול יהיה לעמוד מול הניסיון לערער ולקרר את עמלי התורה מתפקידם ומקומם הרם.

כל בחור צריך ללכת בקומה זקופה ולשנן לעצמו: **"אני חייל אמיתי, מגן הארץ והיהודים, בזכות עמלי בתורה!"**

חייבים להפנים את הדברים, להתבונן ולדעת אותם!

***

לצערנו, בחורים רבים "נולדו לזה" ומשנה לשנה עושים את הדברים 'מלומדה' וברגע שעומד מולם מאן דהוא ושואל שאלות ופועלים אף משחק ברגשותיהם, תחת מילות המפתח "מלחמה, הדהות, אחריות" וכי' - **הם עלולים ליפול**.

דווקא עכשיו כשיש מלחמה מתחממת ומתוחכמת, **עלינו להתעסק בסוגיא הזו של ערך לימוד התורה!** וכמה שזה נשמע פשוט, לצערנו רוב בחורי הישיבות לא יודעים מספיק מדוע הם לומדים תורה, מדוע הקב"ה ביקש מאיתנו לעמוד בתורה, איך זה משפיע על כל הרקיעים, הארץ והיקום.

***

הגאון רבי הלל מקולומיאי זצ"ל, היה מגדולי הונגריה ותלמידו של מרן החתם סופר.

בבחרותו כשהוא למד בישיבה בפרשבורג, המנהג היה שבחורי הישיבה היו אוכלים "מיים" אצל בעלי בתים, שהעריכו תורה והשקיעו במנייה הטובה ביותר - להאכיל ולהחזיק בן תורה.

המשפחה שאימצה אותו, **הייתה מסודרת מאוד**.

ארוחת הצהריים החלה בכל יום בשעה אחת וחצי בדיוק! בשעה רבע לשתיים כבר היו מברכים ברכת המזון ועד השעה שתיים הבית חזר למתכונתו, לאחר סידור השולחן ושטיפת הכלים.

יום אחד, הבחור הלל שקוע היה בלימודו ולא הבחין כי הגיעה שעת הארוחה... רק כשבטנו הציקה לו הוא התבונן בשעון הכיס וראה שהשעה כבר כמעט ארבע.

לא היה לו נעים לגשת למשפחה הדייקנית באיחור כל כך גדול ומאיךך הוא הבין שהוא לא יכול להמשיך ללמוד ככה ואם לא המשפחה הזו שאחראית על מזונותיו, לא ימצא מישהו אחר שיאכילו.

הוא קם ודפק על דלת המשפחה, בעל הבית פתח לו בפרצוף זועם ואמר לו "איך ייתכן שאתה מגיע בשעה כזו, איפה האחריות שלך? מה זה כאן מסעדה, שמתי שרוצים מגיעים?"

ר' הלל שמע את הדברים, הוא אמר לו שהוא מבין אותו ואת הכעס שלו, "אבל דע לך שיש משהו אחד שאתה לא מספיק הפנמת:

אני לא אוכל אצלכם, אתם אוכלים אצלי"!!!

אותו בעל הבית, בשנייה הראשונה היה המום אך כאוהב תורה, הוא תפס את עצמו והבין את דברי הבחור, **שהאמין באמת במה שהוא אמר**, הוא חיבק אותו והכניס לארוחה דשנה בביתו.

***

כן! כל בחור ישיבה שעמל בתורה, צריך להסתובב באמונה מוחשית ובידיעה ברורה - **אף אחד לא מאכיל אותנו או שומר עלינו - אנחנו שומרים על עם ישראל!**

תורה מגנה ומצלא!

חד משמטיקה!

וכדי שזה יקרה, בבין הזמנים הקרוב, כל אב ידאג ללמוד את הסוגיא וללבן אותה עם בניו, מה מהות לימוד התורה, מהי הזכות שנפלה בחלקנו להיות מעמליה ואין היא משפיעה על העולם כולו!